

στῆς τῶν τριῶν ζώντων καρκίω, αὐτὸς ὁ Γολιάθ
κατὰ τοῦ ὁποίου ὁ δειλὸς ἐγὼ καὶ μικρὸς Δαυὶδ ἐπέ-
ρχομαι ἐν σφενδόνῃ καὶ ἐπιστημονικοῖ; λίθοις.— Ἀ-
ναγνώσατε.

ΠΡΩΓΗ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Ἰατρὸν! Κύριον
Πύρλα ἀρχισυντάκτην τῆς
Βελτιώσεως.

Δὲν ἐπίστευον ποτὲ, φίλε μου Κύριε Πύρλα, ὅτι με-
τὰ τὴν εἰς Παρισίους συνάντησίν μας (ἔπου μετέθης
διὰ τὴν καθυποβόλην εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἀκρίτων ἀκα-
δημαϊκῶν τῆς Γαλλίας τὴν πολύχροτον ἐφεύρεσιν
τοῦ ὑδρολογίου σου) δὲν ἐπίστευον, λέγω, ποτὲ ὅτι
ἐπιστρέφων ἤθελον, ὑπερον ἀπὸ ἐπτὰ ἔτη συναντηθεὶς
μετὰ σοῦ εἰς τῆς Δημοσιογραφίας τὴν μεγάλην παλαί-
τραν, ὅτι ἤθελον συζητῆσαι θέματα Βοτανικῆς (τὰ
ὅποια εἰς ἐξ ἡμῶν τῶν δύο οὔτε ὠνιρεύθη καὶ)
ὅτι ἤθελον βιασθῆναι νὰ σοὶ εἶπω, ἂν ὄχι ὅσα σοὶ εἶπον
εὐγενικῶ καὶ Γαλλικῶ τῷ τρόπῳ οἱ φθονεροὶ ἀκαδημαϊ-
κοὶ τῶν Παρισίων διὰ τὴν ἀνακάλυψίν σου, τούτλα-
χιστον ὅσα ἀναγκάζεται τις νὰ εἰπῇ εἰς ἀρχαρίους
μαθητὰς, καὶ οὐχὶ εἰς ἐπαγγελματινοὺς τὸν ἱατρὸν καὶ
ἐπιστήμονα. (Διότι, νομίζω, ὅτι μετὰ τὴν ἐκ Παρισίων
ἐπιστροφὴν σου εἰς Ἑλλάδα ἐσπούδατες ἱατρικὴν, καὶ
μετέρχεσαι, ὡς μανθάνω, μετ' ἐπιτυχίας τὴν ἱεράν τοῦ
Ἀσκληπιοῦ τέχνην εἰς τὴν πατρίδα σου.)

Ἐγραψα εἰς τὸ ἔβδομον τεύχος τῆς Μνυμοσύνης
μικρὸν ὑπόμνημα διὰ νὰ δώσω ἀμυδρὰν τινα ἰδέαν εἰς
τοὺς ἀπλησιζομένους κτηματικῶς τῆς Ἑλλάδος περὶ
τῆς φύσεως τῆς ἀθνεύσεως, ἥτις ὡς νέα τις πληγὴ τοῦ
Φεραῶ ἐπισκῆψατα προσέβαλε τὰς ἀμπελοὺς καὶ στα-
φιδαμπέλους τοῦ Κράτους. Σκοπὸς μου ὅθεν δὲν ἦτο νὰ
ἐπιδείξω σοφίαν, μήτι νὰ διασαλπίσω ὅτι ἀναγινώσκω
τὸν Πλίνιον καὶ Θεόφραστον (1), ὅτι ἔχω προσκε-
φάλαιον τὰ γαιωπονικὰ τοῦ Παλαιολόγου, καὶ ὅτι δὲν
μὲ διαφεύγει οὔτε αὐτὴ ἡ κατὰ τῆς ἐρευθῆς εὐχὴ τοῦ
ἁγίου Τριφῶνος. Πρὶν δὲ γράψω, ἐσπούδατα τὸ πρᾶγ-
μα ὅσον ὁ καιρὸς μοι τὸ ἐπέτρεπε, καὶ ἐσυμβουλευθῆν
οὐχὶ τὰς ἐν τῷ Ἰγπουργεῖῳ ἐκθέσεις, ὡς λέγεις, (ἐν αἷς
καὶ τὸ ἄρθρον τῆς Βελτιώσεως μετὰ τοὺς τρεῖς καρκί-
νους τοῦ) ἀλλ' αὐτὴν τὴν ἰδίαν φύσιν, καὶ ὅσα οἱ
σοφοὶ διδάσκαλοί μου, καὶ οἱ ἄριστοι τῶν ἐν Εὐρώπῃ
Βοτανικῶν εἶδον, καὶ ἐκ συμφώνου ἐβεβάζωσαν ἐν Ἀγ-
γλίᾳ, Γαλλίᾳ, καὶ Ἰταλίᾳ, ὅπου τὸ κακὸν ἐξακολουθεῖ
εἰτέτι ἂν δὲ ἡ ἐξετασθεῖσα παρ' ἐμοῦ φύσις, ἥτις πρέ-
πει νὰ εἶναι πρώτη ὁδηγὸς καὶ λαμπὰς παντὸς ἐπι-
στήμονος, μετ' ἠπάτησε, καὶ ἂν μετ' ἐμοῦ συνεπάτησε
τὸν Μοντάγνιον καὶ Λεβελιέρρον, εἰδικῶς περὶ τὴν σπου-

Ἄ Οὐ Κύριε Πύρλας μετὰ διαβεβαίῳ ὅτι ποτὲ μου
οὔτε ἀνεγνώσα, οὔτε δύναμαι νὰ ἐννοήσω τὸν
Θεόφραστον καὶ Πλίνιον! τὸν ἐρωτῶ ἐγὼ εἰς ποίαν
γλῶσσαν ἀναγινώσκει τὸν Πλίνιον τὸν ὁποῖον ἀκα-
ταπαύστως συμβουλεύεται;

δὴν τῶν μυκῆτων καταγινόμενους, καὶ πάντας τῶν
ἐξόχους Βοτανικῶν τριῶν μεγάλων Βασιλείων τῆς
Εὐρώπης, ὅπου ἐδρῖται πᾶσα μαθητικὴ καὶ σοφία, τῶν
εἶναι λυπρὸν βέβαιον ἀπ' ἐνός, πρόξενον ὁμοῦ παρτη-
ρίας ἀπ' ἐτέρου, διότι ἔχω τούτλαχιστον ὁμογνώμων
τοὺς περισσότερὰ μου ἐπισταμένους, τοὺς ἀκριβῶς
τὴν φύσιν σπουδάζοντας, καὶ τοὺς διὰ τῆς εὐπείρας
καὶ τῆς μαθησεῶς τῶν ἀθάνατα ἔχνη εἰς τὴν πορείαν
τῆς ἐπιστήμης καταλιπόντας.

Σπεύδων σήμερον νὰ σοὶ ἀπαντήσω ὀλίγα τινα, ὅτι
τῶ ἐν πρώτοις τόσον παρὰ σοῦ, ὅσον καὶ παρὰ τῶν
ἀναγνωστῶν μου, συγγνώμην ἂν ἡ ἀπάντησίς μου
εἶναι ὅσον πρέπει σοβαρὰ καθότι συζήτησις σοβαρὰ
δύναται νὰ λάβῃ χώραν μόνον ὅταν ὁ ἀγὼν δὲν εἴη
ἀνίσος.— Καὶ διατι, θέλεις μοι εἰπεῖ, θεωρῶ τὸν με-
σοῦ ἀγῶνα ἄνισον; — Αἶ! εἰς τοῦτο ἔχω τοὺς λόγους
μου, καὶ τοὺς λόγους αὐτοὺς τοὺς γνωρίζει ὁ Κουτα-
ριώτης, ὁ Κρίνος, ὁ Ζαΐνης, ὁ Χατζόπουλος, ὁ ἀδελ-
φός μου, καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες οἱ εἰς Παρισίους συ-
χρόνως μετ' ἡμᾶς διατριψάντες καὶ λαβόντες ἀφορ-
ρὰν νὰ μᾶς γνωρίσωσιν ἐκ τοῦ πλησίον. Συζητήσις λοι-
ποὶ σοβαρὰ περὶ Βοτανικῆς, ἡ ὅποια ὀλίποτε ἄλλῃς ἐπι-
μεταθῆναι σοὺ καὶ ἐμοῦ δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, καὶ
μὴ πρὸς κακοφανισμόν σου. Καὶ ἐπειδὴ συζήτησις
σοβαρὰ μεταξὺ μας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, θέλω με-
χειρισθῆναι κατὰ παλαιὰν τινα καὶ διεστραμμένην μου
τὴν γλῶσσαν ἐκείνην τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ μεταγ-
ρισθῆ τις λαλῶν πρὸς . . . Πύρλαν.

Ἐγὼ, φίλε μου, ἀπὸ καρδίας ἐχάρην ἰδὼν ἐν
Βελτιώσει σου ὅτι ἡ ἀσθένεια τῶν ἀμπελώνων δὲν εἶναι
ὁ φθοροποῖς καὶ παρασιτικός μύκης, τοῦ ὁποίου τὸ ἔκ-
πρωτον τὴν ὥρα φεραν παρεγράφη ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀλλ'
εἶναι ἡ ἐρευθῆ τῶν σιτηρῶν γνωστὴ εἰς τοὺς
ἁγίους. Ἐχάρην δὲ διὰ δύο λόγους: πρῶτον μὲν δι-
ὸ αὐτοῦ τοῦ μέσου διασκαδίζονται οἱ περὶ τοῦ με-
σοντος φόβοι μου, δεύτερον δὲ διότι ὡς Ἕλληνας
ἐγὼ ἠθράνθη τὸ πρόσωπόν μου φλεγόμενον ἀπὸ
ἱερὸν ἐκεῖνο πῦρ τῆς ἐθνικῆς περιφλαυτίας, καὶ ἐν-
εῦρεθῆ μεταξὺ ἡμῶν καὶ τις ἐπιστήμων ἱκανὸς νὰ
τεῖπῃ εἰς τοὺς ἀπροσέκτους παρατηρητὰς τῆς φύσεως
ὅτινες ἀμαθεῖς ὡς ἐγὼ, οὐδὲ τοὺς τρεῖς καρκί-
νοὺς τοῦ Πλινίου σου γνωρίζουσιν, οὐδ' ὅσα ὁ Οὐάβρυν
ὁ Ἀρχίβιος, καὶ ὁ Σουίδας ἀναφέρουσιν, οὔτε τέλος
τὴν τὴν κατὰ τῆς ἐρευθῆς εὐχὴν τοῦ ἁγίου Τριφῶ-
νος ὡς ὑπάρχουσαν ὑποπτεύονται. Καὶ νὰ σὲ εἶπω
ἀμαρτίαν μου, εἰς τὰ βάθη καὶ τοὺς μυχοὺς τῆς
ἐκείνης μου ἠθράνθη καὶ τινα μικρὸν φθόνον, καὶ ὅτι
ἔλειψε νὰ ἐκφωνήσω τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους «οὐκ ἐθέ-
λω καθεῦδεν τὸ τοῦ Πύρλα τρόποιον.»

Μὴ ἀγανακτήσης, λοιπόν, ἐὰν ἐν τῇ παρούσῃ
καὶ μόνῃ μου ἀπαντήσῃς θελήσω νὰ ἀντιλέξω
τινας περιόδους τοῦ ἄρθρου σου διότι ἡ ἀντι-
μεταρρῆξίς μου πηγάσει ἐκ τοῦ φθόνου μου, ὅστις μετὰ
κατέβαλε τὸ ἀστραπιαῖος μόνον ἀναφανέναι ἀπὸ
τοῦ ἀκραφνοῦς ἑλληνισμοῦ μου. Αἶ! φίλε μου! ἡ
θρῶπιος καρδία εἶναι ἀσθενής! τὰ πάθη τῆς
τῶν ἀρετῶν! καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ ὅτι κλείω εἰς τὴν
ἁγίαν μου στήρνα καρδίαν ἀνθρώπων.